

Simya ile Kimya...

Kimi zaman toplumlarda her şey allak bullak olur, tarihsel dönüşüm devrimleşir ya da karşıdevrim gündeme girer; insanlar savrulurlar, ne yapacaklarını bilemezler, birbirlerine sorarlar:

-Ne oluyoruz?..

1789 Fransız Devrimi insanlık tarihinin dönüm noktasıdır, "Büyük İhtilal" ya da "İhtilal-i Kebir" diye de anılır, kanlı bir dönemdir, yaşanan çalkantıda çok insan güme gitmiştir, Lavoisier de bunlardan biridir...

Antoine Laurent Lavoisier (1743-1794) büyük bir bilim adamıdır...

Çok kısaca nasıl tanımlanıp vurgulanabilir?..

Lavoisier'den önce kimya, simya idi...

Lavoisier simyayı kimyalaştıran, daha başka deyişle bir bilim dalına çeviren kişilerin başında geliyor.

Ne yazık ki sonu kötü oldu Lavoisier'nin...

Çeşitli uydurma suçlardan ötürü yargılandı; Mahkeme Başkanı Coffinhal , Lavoisier'nin bilime büyük katkılarını dile getiren savunmanlarına, tarihe geçen şu tümcesiyle karşılık verdi:

"-Cumhuriyetin bilim adamlarına gereksinmesi yoktur."

Oysa Aydınlanma 'Bilimsel Devrim' in akla dayanan kılavuzluğunda yürüyordu; Lavoisier'nin idamı bu çalkantıda yaşanan bir yanılgı ya da eski deyişle 'kaza eseri'ydi...

Lavoisier giyotine giderken matematikçi ve gökbilimci dostu Joseph Lagrange'a dedi ki:

"-Kellem giyotinin bıçağıyla sepete düştüğünde, gözlerime bak; eğer iki kere göz kırparsam, bil ki, kafası kesildikten sonra bir süre daha insanın beyni düşünüyor..."

Bugün dünya büyük bir çalkantı içindedir, devrim ve karşıdevrim birbirine dolanmış, çeşitli ülkelerde toplumların doğasına göre öyle ya da böyle yaşanıyor...

Aydınlanma tarihini bilmeyenlere olaylar kör dövüşü gibi gelebilir, yüzeysel siyasetin karmaşasında insan yolunu yordamını saptamakta şaşırabilir...

Yol ve yordamı belirlemek için akıl ve bilim yöntemini mi yeğleyeceğiz?

Yoksa inanç ve softalık mı bize ve insanlığa yönünü gösterecek?..

Dünyada olanı biteni anlamak için kesinlikle Aydınlanma Tarihi'ne akıl erdirmek gerekir; vaktiyle Hıristiyanlık dünyasında yaşananları algılamayan kişinin bugün Müslümanlık coğrafyasında neler olup bittiğini anlamasına olanak yoktur...

Atatürk Türkiye'si 'Aydınlanma' üzerine kuruldu...

Simyayı kimyalaştıran uygarlık devrimini, Anadolu'da yaşam biçimine dönüştüremezsek topluca insanlığımızı duyumsayacak akıl, duygu ve mutluluğa kavuşamayız.

İlhan Selçuk-Cumhuriyet